

**UCHWAŁA Nr XXXIX/245/2018
RADY GMINY BRZUZE
z dnia 6 lutego 2018**

Bez zastrzeżeń formalno-prawnych
Zbigniew Czerwiński - adwokat

**w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Kleszczyn
na lata 2018-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 1, ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. tekst jedn. Dz.U. 2017 poz. 1875) oraz § 6 ust. 3 pkt 6 Statutu Gminy Brzuze (Dz. Urz. Województwa Kujawsko – Pomorskiego z 2003 roku Nr 133 poz. 1858).

Rada Gminy uchwała, co następuje:

- § 1 Zatwierdza Plan Odnowy Miejscowości Kleszczyn na lata 2018-2028.
- § 2 Plan Odnowy Miejscowości Kleszczyn na lata 2018-2028 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 3 Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi.
- § 4 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

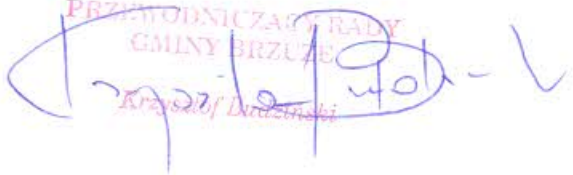
PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY BRZUZE
Krzysztof Budziński

UZASADNIENIE

W związku z przyjęciem w drodze Uchwały przez Zebranie Wiejskie Sołectwa Kleszczyn dokumentu pod nazwą „Plan odnowy miejscowości Kleszczyn na lata 2018-2028” zachodzi konieczność zatwierdzenia Planu przez Radę Gminy Brzuze.

Zatwierdzenie ww. dokumentu pozwoli ubiegać się Gminie Brzuze o środki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY BRZUZE
Krzysztof Dudziński

Załącznik do
Uchwały Nr XXXIX/245/2018
Rady Gminy Brzuze
z dnia 06.02.2018 r.

PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI KLESZCZYN
na lata 2018-2028

Kleszczyn, styczeń 2018 r.

SPIS TREŚCI

- I. Charakterystyka miejscowości Kleszczyn
- II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Kleszczyn
- III. Ocena słabych i mocnych stron miejscowości Kleszczyn
- IV. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 10 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji
- V. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego

I. Charakterystyka miejscowości Kleszczyn

Pierwsze wzmianki źródłowe o miejscowości Kleszczyn pochodzą dopiero z II poł. XVIII wieku. Jednakże badania przeprowadzone w 1991 roku przez archeologów A. Marciniak-Kajzer, A. Horonziak, L. Kajzer wskazują, że w XV-XVI wieku istniało Grodzisko w Kleszczynie. W 1966 roku jako pierwszy zwrócił uwagę archeologom na to grodzisko historyk regionalista z Rypina, R. Piotrowski. W czasie tych badań zebrano z powierzchni grodziska fragmenty ceramiki średniowiecznej. Widoczne na powierzchni grodziska kawałki cegieł, pochodzące ze starszych wykopów, wskazują, że istniała tu budowla murowana. Obiekt, będący zapewne obronną siedzibą dworską, określono jako tzw. „dwór na kopcu”. Niestety nie udało się ustalić właścicieli dworu w Kleszczynie, mimo stosunkowo późnej chronologii tego obiektu.

Kleszczyn wraz ze wsią Żałe znajdowały się w posiadaniu rodziny Gockowskich herbu Prawdzic. Ród ten wywodził się z Gockowów w powiecie człuchowskim. Prawdopodobnie jako pierwszy z rodu pojawił się w Żałem Walenty Gockowski. Ożeniony był z Franciszką z Rydzyńskich. On też właśnie prawdopodobnie założył w połowie XVIII wieku dużą osadę olęderską, którą późniejsze osadnictwo niemieckie w Kleszczynie wskazuje, że chodzi tu właśnie o tę wieś. Fakt ten potwierdza także historiografia niemiecka, która podaje, że w 1761 roku powstała już szkoła niemiecka w Kleszczynie. Była to szkoła jednoklasowa, która składała się z dwóch oddziałów. Początkowo pierwszy oddział liczył 15 uczniów, drugi – 14 uczniów. Kierownikiem tej szkoły i jednocześnie nauczycielem, był od 1918 do 1945 roku Arnold Beyrer – absolwent seminarium nauczycielskiego w Warszawie. Szkoła w Kleszczynie posiadała drewniany budynek z salą modlitwy, klasą, dwupokojowym mieszkaniem z kuchnią dla nauczyciela oraz 5 mórg ziemi. Uczęszczały do niej niemiecko-ewangelickie dzieci z gminy Żałe, Płonno i Pręczi. W 1938 liczyła 80 uczniów. Przed wybuchem wojny doszło do sporu o szkołę w Kleszczynie.

Inspektor szkolny zezwolił dzieciom polskim z Kleszczyna uczęszczać do szkoły niemieckiej w tej wsi. Pozwoleniu temu sprzeciwiał się proboszcz parafii żalskiej, który z ambony nakazał rodzicom, by posyłali dzieci do odległej polskiej szkoły w Żałem. Jednocześnie zakazano także dzieciom polskim z Lisiaków i Przyrowy uczęszczania do Kleszczyna. Spowodowało to znaczne zmniejszenie liczby uczniów w tej szkole i placówka była zagrożona w dalszym funkcjonowaniu.

Wieś została do końca XVIII wieku znacznie rozbudowana, ponieważ w lustracji dóbr przeprowadzonej w 1789 roku zanotowano, że właściciel dóbr Żałe od gburów (zapewne w Kleszczynie) otrzymał 1299 złp. czynszu rocznie. Dla porównania z dzierżawy młyna dochód w tym czasie wynosił zaledwie 18 złp. Trudno jest określić, skąd pochodzili chłopci osadzeni w połowie XVIII wieku w Kleszczynie. Następnie w 1928 roku na mocy dwóch umów, właścicielami majątku Kleszczyn było 22 chłopów, otrzymało 50 ha gruntu za zrzeczenie się serwitutów pastwiskowych oraz połowu ryb.

Z racji tego, że Kleszczyn był miejscem osadnictwa olęderskiego, w systemie nazewniczym wsi gminy Brzuze zachowała się nazwa miejscowości Olendry, położonej w granicach obecnego sołectwa Kleszczyn. W skład sołectwa, oprócz miejscowości Kleszczyn, wchodzi także Krystianowo i Studzianka.

Miejscowość Kleszczyn położona jest w południowo-wschodniej części gminy. Obszar gminy Brzuze znajduje się we wschodniej części województwa kujawsko - pomorskiego, w powiecie rypińskim. Obejmuje swym zasięgiem 8625 ha, z czego większość stanowią użytki rolne w II i IV klasie bonitacji gleb. Gmina ma charakter rolniczy. Istnieje tu 356 gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 5 ha (stan wg spisu rolnego 2010 r.), a podstawowym źródłem dochodu mieszkańców jest praca w rolnictwie.

W skład gminy Brzuze wchodzi 17 sołectw obejmujących 18 wsi. Najliczniej zasiedlone sołectwa to: Ostrowite, Ugoszcz, Żałe, Brzuze.

Gmina Brzuze graniczy z gminami: Rogowo, Rypin i Wąpielsk (powiat rypiński), Radomin i Zbójno (powiat golubsko – dobrzyński) oraz Chrostkowo (powiat lipnowski).

Obecnie miejscowość Kleszczyn zamieszkuje 239 osób. Przebiega przez nią jedna droga powiatowa Brzuze - Nadróż.

W Kleszczynie znajduje się kaplica pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny, grodzisko stożkowate. W miejscowości tej działa Koło Miłośniczek Rękodzieła Artystycznego „Kleszczynki”.

Przez miejscowość prowadzi zielony szlak turystyczny, który ułatwia dotarcie do najpiękniejszych i najciekawszych zakątków gminy Brzuze.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Kleszczyn

Środowisko przyrodnicze

Walorem przyrodniczym miejscowości Kleszczyn jest jezioro morenowe, mające kształt podkowy, należące do zlewni rzeki Ruziec. Zajmuje powierzchnię 72,2 ha, maksymalna głębokość – 10,8 m, średnia – 5,4 m. Objętość jeziora wynosi 3898,8 tys. m³. Położone jest niedaleko od wsi Mościska i Studzianka, w odległości około 0,5 km od drogi Brzuze – Żałe. Roślinność wynurzona to: trzcina pospolita, sitowie, sit rozpięchły i skupiony oraz pałka szerokolistna. Roślinność zanurzona to: rogatek sztywny, rdestnica, moczarka kanadyjska i lilia wodna. Ryby żyjące w tym jeziorze to: sandacze, szczupaki, leszcze, płocie, wzdręgi, okonie, karpie, karasie i tołpygi.

Z jeziorem Kleszczyn przez rzekę Ruziec łączy się jezioro Bobrówiec. Zajmuje ono powierzchnię 5,07 ha, jego maksymalna głębokość wynosi 6,0m, zaś objętość – 150 tys. m³ wody. Roślinność zanurzona to: moczarka kanadyjska i grzybienie. Roślinność wynurzona to: trzcina pospolita i pałka wąskolistna. W pobliżu jeziora znajdują się punkty widokowe.

Środowisko kulturowe

Wśród najciekawszych zabytków w miejscowości Kleszczyn należy wymienić m. in.:

- **Kaplica pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny lub Matki Boskiej Studziennej** lub Świętego Jakuba z 1704 roku – stanowi najstarszy zabytek drewniany w gminie Brzuze. Kaplica administracyjnie należy do parafii Żałe. Otaczają ją pomnikowe drzewa. Według niektórych źródeł zbudowana została z fundacji Franciszka Działokowskiego. W neobarokowym ołtarzu głównym z 1905 roku umieszczony jest obraz Świętej Rodziny przy posiłku. Autorem obrazu jest malarz Milewski. Pierwsza wzmianka na temat kaplicy pochodzi z protokołu wizytacji biskupiej z 1719 roku, gdzie jest napisane (...) *jest taka kaplica, zwana Studzianka w lasach położona, w której raz na rok jest odpust i raz tylko msza św. się odprawia*. Kaplica jest od wieków celem licznych pielgrzymek, które szczególnie licznie przybywają tu w dzień Zielonych Świątek oraz w dzień Św. Jakuba, w które przypada odpust.
- **„Cudowne źródelko”** – znajduje się poniżej kaplicy w pobliżu strugi Ruziec. Nad nim wznosi się kapliczka murowana z czerwonej cegły. Na parterze znajduje się ocembrowana studzienka.
- **Grodzisko stożkowe, późnośredniowieczne** – według legendy miał ukrywać się tu Władysław Łokietek przed czeskimi najemnikami króla Wacława. Znajduje się na południowym brzegu jeziora Kleszczyńskiego, na krańcu bagnistego i podmokłego półwyspu, który wcześniej był zapewne wyspą jeziorną. Grodzisko ma charakter nizinny, stożkowy. Od strony zachodniej, wschodniej i północnej otoczone jest przez wody jeziora. Od strony południowej i południowo-zachodniej u podstawy stożka, widoczna jest rynnowa płytka fosa o szerokości około 3 m, a za nią szczątkowe ślady wału. Grodzisko jest dobrze zachowane, porośłe

krzewami. Podczas badań prowadzonych w 1991 roku zebrano z powierzchni grodziska fragmenty ceramiki średniowiecznej. W wykopie okryto warstwę kamieni spojonych gliną w formie fundamentów.

- **Cmentarz ewangelicki** – założony w II poł. XVIII wieku na planie prostokąta. Obecnie zdewastowany i zakrzewiony. Zachowane zostały jednak tumby i obramowania cementowe grobów.
- **Figurka na cokole** – widnieje na niej napis: *Boże zbaw nas fundator An. I Fran. Sokolnicy, 1897 r.*, osadzony metalowy krzyż.
- **Figurka drewniana** fundacji Bogusława Sikory z 2011 roku, przedstawiająca wizerunek Chrystusa Frasobliwego.
- **Kapliczka murowana** w formie słupa z wnęką na figurę z zamieszczoną datą 1945 r.

We wsi Kleszczyn prężnie działa **Koło Miłośniczek Rękodziela Artystycznego „Kleszczyki”**, skupiające kobiety z miejscowości: Kleszczyn, Przyrowa i Mościska. Głównym jego celem jest popularyzacja kultury i tradycji naszego regionu. Członkinie poprzez swoje wyroby nawiązują do tradycji, a ich wytworami są między innymi: ozdoby świąteczne, palmy wielkanocne, wieńce dożynkowe itp.

Bezpośrednio nad malowniczym jeziorem Kleszczyn położone jest **gospodarstwo agroturystyczne „MarWin”**, należące do Marianny Przybylskiej. Jest tu mała **galeria rękodziela artystycznego**, składająca się między innymi z obrazów, rzeźb, haftów, papierowej wikliny oraz przedmiotów ozdabianych metodą decoupage.

Rolnictwo i gospodarka

Powierzchnia obrębu Kleszczyna wynosi 645 ha, z czego użytki rolne stanowią 359 ha. W sołectwie Kleszczyn występuje największy udział gleb o wysokich klasach bonitacyjnych

Przeważają grunty orne zajmujące powierzchnie 329 ha. Pozostałe tereny to sady, łąki i pastwiska, grunty pod wodami oraz nieużytki.

III. Ocena słabych i mocnych stron miejscowości Kleszczyn.

Mocne strony:

- sieć energetyczna,
- sieć wodociągowa,
- sieć telefoniczna,
- jedna droga powiatowa na terenie miejscowości,
- piękne krajobrazy,
- wysoka jakość gruntów,
- jeziora,
- tereny rekreacyjne,
- kaplica, grodzisko,

Słabe strony:

- zły stan dróg,
- brak bazy rozrywkowo – kulturalnej,
- brak miejsca do spotkań mieszkańców,
- brak zagospodarowania terenu przy brzegu jeziora,
- słabe wykorzystanie walorów turystycznych,
- brak kanalizacji sanitarnej,
- brak zaangażowania społeczeństwa w życie wsi,
- strukturalne bezrobocie,
- brak współpracy wśród mieszkańców,
- słaba współpraca mieszkańców z samorządem,
- ukryte bezrobocie w rolnictwie,
- niewielka powierzchnia lasów,
- neutralny stosunek mieszkańców do zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Szanse:

- obecność Polski w Unii Europejskiej,
- rozwój turystyki i agroturystyki,
- rozwój rolnictwa,
- fundusze unijne,
- napływ zagranicznych inwestorów do regionu,

Zagrożenia:

- zmienność prawa,
- rozwój patologii w społeczeństwie,
- wzrost chuligaństwa,
- rozwarstwianie się społeczeństwa,
- ujemna migracja mieszkańców,
- „ucieczka” młodych ludzi.

IV. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 10 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Plan Odnowy Miejscowości Kleszczyn zakłada rozwój miejscowości w oparciu o realizację zarówno zadań inwestycyjnych jak i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną. Celem planowanych zadań, przedsięwzięć jest poprawa poziomu życia mieszkańców i poprawa stanu bezpieczeństwa. Poziom życia mieszkańców wyznaczany jest m.in. poprzez warunki do aktywnego wypoczynku, organizację imprez o charakterze kulturalnym oraz rekreacyjnym.

Najważniejszymi zagadnieniami w sprawie rozwoju miejscowości Kleszczyn oraz poprawie warunków życia są:

- budowa świetlicy wiejskiej,
- wyposażenie świetlicy wiejskiej,
- przygotowanie terenów do funkcji rekreacji, wypoczynku, wspólnych spotkań mieszkańców,
- wspieranie rozwoju agroturystyki,
- doprowadzenie do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagród wiejskich,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- poprawa oświetlenia ulicznego,
- realizacja prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego i podniesienia bezpieczeństwa na drogach w obrębie miejscowości Kleszczyn,
- podniesienie kwalifikacji i wykształcenia społeczności Kleszczyna – walka z bezrobociem.

Sprawą priorytetową dla Kleszczyna na najbliższe lata jest utworzenie kompleksu rekreacyjnego poprzez:

- budowa świetlicy wiejskiej,
- wyposażenie świetlicy wiejskiej,
- zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej,
- budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej,
- tworzenie szlaków pieszo-rowerowych oraz turystycznych,
- wymiana zadrzewień,
- przygotowanie terenów do funkcji rekreacji, wypoczynku, wspólnych spotkań mieszkańców.

W zakresie prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego i podniesienia bezpieczeństwa na drogach w Kleszczynie należy:

- doprowadzić do bezpieczeństwa na drogach,
- doprowadzić do budowy nowych chodników dla pieszych,
- doprowadzić do utwardzenia nawierzchni na drogach gminnych,
- modernizacja i rozbudowa dróg,
- zmodernizować oświetlenie uliczne w miejscowości, pobudować nowe punkty oświetlenia,
- doprowadzić do poprawy oznakowania organizacji ruchu.

W ramach walki z bezrobociem oraz podniesienia kwalifikacji i wykształcenia celami są:

- rozwiązania instytucjonalne i wdrażanie systemów umożliwiających bezrobotnym zdobycie nowego zawodu, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Sprawą priorytetową dla mieszkańców jest budowa wraz z wyposażeniem świetlicy w Kleszczynie oraz zagospodarowanie terenu wokół świetlicy.

Dzięki pobudowanemu budynkowi świetlicy mieszkańcy wsi będą mogli spotykać się na uroczystościach kulturalnych, integrujących społeczność wiejską. Świetlica ma być miejscem organizacji czasu wolnego. Ma również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi. Pobudowana świetlica będzie wizytówką wsi. Realizacja projektu przewidziana jest na 2018-2019 rok.

V. **Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.**

W miejscowości Kleszczyn można wyróżnić obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Jest to charakterystyczny punkt miejscowości z uwagi na ogólną dostępność, Teren ten przyległy jest do drogi powiatowej Brzuze - Nadróż. W miejscowości znajduje się kaplica pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny, grodzisko stożkowate oraz działa Koło Miłośniczek Rękodzieła Artystycznego „Kleszczynki”. Priorytetową inwestycją dla mieszkańców wsi jest przebudowa świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem, która obejmować będzie świetlicę wiejską skupiającą życie kulturalno-rekreacyjne. Ponadto zagospodarowanie terenu wokół świetlicy. Dzięki funkcjonowaniu świetlicy mieszkańcy będą mieli spędzania czasu wolnego, co w znacznym stopniu przyczyni się do zwiększenia integracji społecznej. Przebudowa obiektu zapoczątkuje realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi.

Miejsce, to które po odpowiednim zagospodarowaniu będzie miejscem rekreacyjno-wypoczynkowym jest niezwykle ważne dla mieszkańców miejscowości Kleszczyn.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY BRUZE
Krzysztof Kuciński